

Lunds universitet
STVA22
Statsvetenskapliga institutionen
HT2020

Handledare: Maiken Røed

Teknokrati och populism? It's a match!

Demokraternas valstrategi i Göteborgs kommunval 2018

Mikaela Person
Thomas Kristersson

Abstract

Denna uppsats använder teknokratisk populism som teoretiskt ramverk för att undersöka dess applicerbarhet på Demokraternas valstrategi inför Göteborgs kommunval 2018. Detta görs genom den kombinerade användningen utav framinganalys och kvalitativ textanalys på debattartiklar skrivna av partiets politiker i Västsveriges största dagstidning Göteborgs-Posten. Fokus i uppsatsen ligger på hur teknokratisk populism som koncept skall förstås och det diskuteras hur det kopplas till materialet. Uppsatsen argumenterar för att retoriken och tonläget som återfinns i texterna endast delvis kan förklaras av det teoretiska underlaget. I slutsatsen så konkluderas att teknokratisk populism bör inom ramen för uppsatsen förstås som ett analysverktyg som används gradvis då det inte kan konstateras på ett beslutsamt sätt att valstrategin kan klassificeras som teknokratisk populism. Det diskuteras ifall det är meningsfullt att addera perspektiv som kan komplettera teorin för att bredda förståelsen för Demokraternas snabba inmarsch i Göteborgs kommunfullmäktige.

Nyckelord: Teknokrati, populism, valstrategi, Demokraterna,

Antal ord: 7010

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	4
1.1 Syfte och frågeställning.....	4
1.2 Bakgrund.....	5
2 TEORI OCH OPERATIV UTGÅNGSPUNKT	6
2.1 Teknokrati.....	6
2.2 Populism.....	7
2.3 Teknokratisk populism.....	8
2.3.1 Politisk medling.....	8
2.3.2 Proceduriell legitimitet.....	9
2.3.3 Målet för teknokratisk populism.....	9
2.4 Operationella indikatorer.....	9
2.4.1 Expertis och anti-partipolitik.....	10
3 METOD OCH MATERIAL	11
3.1 Tes.....	12
3.2 Material.....	12
3.2.1 Avgränsningar.....	12
3.3 Metod för urval av artiklar.....	13
4 RESULTAT	15
4.1 Kodningsschema.....	15
4.2 Problem.....	16
4.3 Orsaker.....	17
4.4 Lösningar.....	17
4.5 Aktörer.....	18
5 ANALYS	19
5.1 Kunskap som lösning?.....	19
5.2 “Vi mot dem”-retorik.....	20
6 SLUTSATS	22
7 REFERENSLISTA	23

1 Inledning

Inlägg i den akademiska diskussionen om populism målar ofta upp bilden av en samtida representativ demokrati i kris. Partier idag med en bred väljarbas möter utmaningar som kantas av både lågt medlemsengagemang, en allmän ovilja till politiken eller också populistpartiers ökade popularitet (Mair et al 2004, s. 273). Vidare så menar vissa akademiker att partipolitiken under 2000-talet har mötts av en *ny* form av populism som får olika benämningar, men beskrivningarna bottnar i liknande uppfattningar. I artikeln *Economy, corruption or floating voters? Explaining the breakthroughs of anti-establishment reform parties in eastern Europe* så benämner Seán Hanley och Allan Sikk partier som är en del av den nya populismen som “anti-establishment reform parties”. Det är partier som kombinerar “mainstream-ideologi” och sociokulturella frågor med anti-etablissemangs-retorik och “ett nytt sätt att göra politik på” (Hanley & Sikk 2016, s. 522). Samma nya typ av populism benämns av andra som “new/centrist populism” och “centrist populism” (Pop-Eleches 2010, s. 231; Učeň 2007, s. 54). Ännu ett sätt att beskriva detta fenomen är genom *teknokratisk populism*. Konceptet grundar sig på den populistiska idén om en gemensam folkvilja som implementeras med teknokratisk kompetens (Buštíková & Guasti 2019, s. 304). I följande uppsats avser vi att studera teknokratisk populism närmare genom att använda göteborgspartiet Demokraterna som studieobjekt.

Lokalpartiet Demokraterna grundades 2017 och drygt ett år senare blev de näst största parti i kommunvalet med 16.95% av rösterna (Valmyndigheten 2018). Uppsatsförfattarna ställer sig frågande till hur ett så nystartat parti lyckas få näst flest mandat i kommunvalet och på så kort tid åstadkommit stor förändring i göteborgspolitiken. Demokraterna menar att de inte vill kategoriseras i ett politiskt fack, då man uttryckligen motsätter sig att placeras på den traditionella höger/vänster-skalan. Partiet anser istället att deras politik baseras på kunskap och vad som är det gemensamma bästa för alla göteborgare (Demokraterna 2018, s. 2). Snabbt växande partier i europeiska storstäder med någorlunda samklingande retorik väcker frågor vilket gör att det är av statsvetenskapligt intresse att undersöka partiet närmare för att avgöra om teknokratisk populism kan användas för att beskriva Demokraternas valstrategi. Har den teknokratiska populismen nått även Sverige?

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med följande uppsats är att använda konceptet teknokratisk populism för att *beskriva* Demokraternas valstrategi och undersöka hur användbart det teoretiska verktyget är. Det inomvetenskapliga syftet för studien är centralt då fokus ligger på att studera ett teoretiskt koncept. Genom att undersöka Demokraterna vill vi skapa en förståelse för hur teknokratisk populism fungerar som valstrategi i praktiken. Med valstrategi menar vi vilka problemområden och frågor som partiet lägger främst fokus på under en valkampanj.

Studien är teorikonsumerande och teoriprivande då konceptet kommer beskrivas samt testas. Vilka möjligheter och begränsningar finns det med teorin som ett beskrivande verktyg? Utöver detta så finns det en utomvetenskaplig relevans då en genomgång av viktiga skeenden för Demokraterna mellan 2017 till 2018 görs. Studien kan bidra till en kartläggning och ökad förståelse för dynamiken i göteborgsk partipolitik. Vår frågeställning är därmed följande: *Kan konceptet teknokratisk populism användas för att beskriva göteborgspartiet Demokraternas valstrategi?*

1.2 Bakgrund

Idéen om en eventuell tågtunnel under Göteborgs innerstad lades först fram år 2002 av Göteborgs Stad, Göteborgsregionens kommunalförbund, Västtrafik, Västra Götalandsregionen samt Trafikverket (dåvarande Banverket) (Trafikverket 2020). Byggandet av tågtunneln, som givits namnet Västlänken, påbörjades 2018 och förväntas stå klart 2026 (Göteborgs Stad u.å). Västlänken är en del av det större infrastrukturprojektet Västsvenska Paketet, som finansieras via staten, Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen, Region Halland, realisering av markvärden samt genom trängselskatt i Göteborgs kommun (Västsvenska paketet u.å). Infrastrukturprojektet har mötts av kritik från både göteborgare samt politiker och har kommit att forma den göteborgska politiken (SVT 2017).

Till följd av projektet grundades lokalpartiet Vägvalet inför kommunvalet 2010, med huvudfråga att stoppa Västlänken och krav på folkomröstning om huruvida trängselskatten ska behållas. Partiet kom in i kommunfullmäktige med 5.35% av rösterna (Valmyndigheten 2010) och även 2014 med 4.49% av rösterna (Valmyndigheten 2014). I valet 2014 hölls även den rådgivande folkomröstningen, där 57% procent av röstberättigade inom Göteborgs kommun röstade nej till en fortsatt trängselskatt. Dock valde politikerna att behålla trängselskatten (Göteborgs Stad u.å).

Under år 2017 grundades partiet Demokraterna med den uteslutna moderaten Martin Wannholt som partiledare, tillsammans med andra högt uppsatta göteborgspolitiker från skilda partier. Likt Vägvalet är partiets huvudfråga att stoppa Västlänken (Littorin 2018). I kommunvalet 2018 blev Demokraterna det näst största partiet med 16.95% av rösterna (Valmyndigheten 2018). Det nya partiets intåg kan ses ha skett på bekostnad av Vägvalet, som samma år åkte ur kommunfullmäktige och senare under året lades ner (Sandborg 2018). Sedan valet 2018 har Göteborg haft ett Alliansstyre med Axel Josefson (Moderaterna) som kommunens styrelseordförande, efter att staden har styrts av Socialdemokraterna i 24 år (Yousuf 2018). Demokraterna sitter som opposition i Göteborgs kommunfullmäktige och kravet att stoppa Västlänken kvarstår trots att första spadtaget av tågtunneln tagits (Demokraterna 2018, s. 30).

2 Teori och operativ utgångspunkt

Teknokrati och populism är två koncept som vars idéer vid en första anblick kan tyckas gå emot varandra. Därmed kommer vi först beskriva begreppen varför sig, för att sedan presentera konceptet teknokratisk populism som helhet och förklara hur dem två delkomponenterna samspelar.

2.1 Teknokrati

Teknokrati kan få en att tänka på ett slags folkförakt, där folket inte anses tillräckligt kapabla till att involveras i angelägenheter så viktiga som statens styrning. Men vi skall se att det är i fel ände att förstå konceptet. Vi börjar med att försöka förstå hur legitimiteten värderas när politiska beslut fattas. Alltså, i en teknokrati, varför är det som beslutas *legitimt*? I *The New Leviathan* av Miguel Centeno så förstås teknokratin inte som en ideologi, utan som en metod. Moraliska värderingar sätts i denna tolkningen åt sidan, där metoden istället fylls med beskrivningar som "realistisk" och "effektiv" (Centeno 1993, s. 312). Teknokraten skall i denna mening ses som regimens personal, vars uppgift är att genomföra metoden. Teknokratins legitimitet grundar sig på uppmaningen till vetenskaplig kunskap, som teknokraten besitter. Att lyfta expertis och sakkunnighet i den politiska debatten är inget nytt i sig. Det slår oss som uppenbart att referera till någon sorts kunskapskälla som belägg för politiken man vill föra. Det är dock i denna teoretiska omgivning som Centeno ställer sig frågan: När underställs demokratin till förmån för effektivitet? (ibid.)

Detta kan exemplifieras med kritiken där vissa menar att teknokraternas roll i samhället har tagit över och att vi nu lever i ett "utvärderingssamhälle" (Power 1999) där delegeringen av ansvar till experter förhindrar demokratiska principer om "government by discussion" att florera (Turner 2001, s. 127). Att handlöst acceptera experternas förslag och ståndpunkter blir således att överlämna beslutsfattningen i händerna till teknokrater och inte förtroendevalda. Shirin Ahlbäck Öberg håller med om kritiken, där hon menar att den utbredda kunskapsproduktionen som görs idag inom den offentliga verksamheten kan motverka sitt egna syfte och leda till "kunskapsnonchalans". O andra sidan säger hon att det också kan leda till värdefulla diskussioner som bidrar till grundläggande demokratiideal (Ahlbäck Öberg 2011, s. 766).

Idén att samhällsliga beslut ska styras av en grupp som anses besitta den "riktiga" kunskapen påminner om filosofikungarna i Platons *Staten* eller begreppet "demokratisk elitism" som ofta förknippas med Joseph Schumpeter (Best & Higley 2010, s. 2). Men som alluderas i början av kapitlet så är detta inte hur man ska förstå teknokratin. Bickerton och Accetti, vars texter om teknokratisk populism denna uppsatsen stöttar sig på, citerar Pierre

Rosanvallon i sin bok *Democratic Legitimacy* - där ses de teknokratiska inslagen i demokratin, så som "opartiska auktoriteter" och "självständiga centralbanker", som aktiva bidrag till en demokratisk helhet som han kallar för "legitimacy of impartiality" (Bickerton & Accettii 2017, s. 196). I denna tolkningen så ser man alltså inte expertstyret och folkstyret i konflikt. Snarare så menar man att expertstyret förädlar folkstyret. En mer cynisk tolkning är dock att teknokrater har en mer påverkande roll, där de genomför politiska beslut som förändrar administrativ struktur för att experternas potential ska realiseras och inte hindras av kompromisser och förseningar som kan förknippas med politisk förhandling (Centeno 1993, s. 321).

En annan aspekt av teknokratin är en förhoppning om att nya kommunikationsmöjligheter kommer förnya och stärka demokratin. Nya tekniska innovationer menar man möjliggör bättre förutsättningar för individen att göra sin röst hörd, med insinuationen att partierna som organisationsform är obsolet. Kopplat till användandet av ny teknologi så efterfrågar man processer mer lika "direkt demokrati", såsom folkomröstningar och opinionsundersökningar, som komplement eller ersättning till parlamentarismen (Lipow & Seyd 1996, s. 282).

Vidare menar Lipow och Seyd dock att utan politisk organisering så är mer direkta former av kommunikation meningslös. De menar att *aggregerad* makt, inte individuell makt, är vad som har reell påverkan i en demokrati. Individer är svaga, medan politisk organisering är ett effektivt sätt att konkretisera och formulera raka politiska krav. Motargumentet är alltså att ett organiserat samhälle med medlemskap i grupper, så som politiska partier eller fackförbund, är ingredienser för stärkt demokrati medan retoriken för direkta former av demokrati istället är att skapa förutsättningar för demagoger och opportunisterna (ibid.). Sammanfattningsvis så bör teknokrati som helhetsbegrepp förstås som ett styrelsesätt där beslutsfattningens legitimitet grundas på "fakta" och "kunskap".

2.2 Populism

En standarddefinition av begreppet populism kan vara svår att hitta. Vad som komplicerar att göra en precis definition är att begreppet ofta har en situationell betydelse. Exempelvis, i en europeisk kontext så tenderar populism att innebära xenofobi och anti-invandringspolitik medan i Sydamerika så refererar begreppet mer till klientelism och "oansvarig ekonomisk politik" (Mudde & Kaltwasser 2017, s. 2-9). Vidare så används sällan begreppet som en identitetsmarkör hos partier om sig själva på samma sätt som andra ideologier används. Istället används begreppet som ett pejorativ som man tillskriver andra. Medans vissa menar att populism används alltför ofta i en normativ mening för att användas meningsfullt i en akademisk kontext, så slår Mudde och Kaltwasser däremot fast att begreppet är för centralt i den akademiska debatten för att inte studeras (ibid.).

De definierar populism som en *tunn* ideologi som fäster sig till en mer fullständig ideologi, som socialism, liberalism m.m. Detta kan förklara svårigheterna med att ringa in begreppet på ett koncist sätt. Populismen kan på sig självt inte ge fullständiga svar till komplexa politiska frågor. Istället är det centralt att fokusera på vissa ofta återkommande teman. Dessa kan vara uppdelningen av samhället i två heterogena och konkurrerande läger bestående av “verklighetens folk” och “den korrupta eliten” eller att den förda politiken ska vara ett uttryck för “den gemensamma folkviljan” (Mudde & Kaltwasser 2017, s. 2-12).

2.3 Teknokratisk populism

I sin text om teknokratisk populism så definierar Christopher Bickerton och Carlo Invernizzi Accetti *partidemokratin* genom två beståndsdelar - politisk medling och proceduriell legitimitet. Teknokratin och populismen delar kritik mot bägge dessa delar, fast på skilda grunder. Då teknokratin lägger emfas på rationella lösningar och vetenskap så kan den till en början verka olik populismens betoning på att utgå från “folket”, “sunt förnuft” och “mannen-på-gatan”-ethos. För att tydliggöra den något oväntade symbiosen mellan teknokrati och populism så kommer vi diskutera delarna där de överensstämmer i sin kritik mot partidemokratin i sin helhet (Bickerton & Accetti 2017, s.188)

2.3.1 Politisk medling

Partier har i en representativ demokrati en central roll för politisk medling. Hagevi formulerar det som *intresseaggregering*, där partier samlar ihop åsikter för att skapa ett organiserat paket som väljare kan ta ställning till. Tillsammans agerar partierna som institutionen som medlar politiska intressen mellan individ och stat (Hagevi 2015, s. 14). Istället för en direkt relation mellan individen och staten så finns det en mellanhand ämnad för att “pacificera” dispyter parterna emellan (Bickerton & Accetti 2017, s. 4). Daniele Caramani menar att en analys av teknokrati och populism ska börja i kritiken mot detta system. Den populistiska kritiken mot partisystemet är att partier är representanter *för* staten istället för folket (Caramani 2017, s. 57). För populisterna finns det således ett intresse att exkludera mellanhanden och skapa en mer direkt kanal mellan folket och den politiska makten.

Fortsättningsvis beskriver Weyland detta som att populister går emot det organiserade civilsamhället, då etablerade organisationer ofta har en lojal relation till sina följare vilket gör det svårare för populister att få stöd. Stora sektorer av samhället har “immuniserats” mot framtida populistisk mobilisering (Weyland 1996, s. 15). Teknokrater delar motsättningen till den partipolitiska medlingen, men av andra anledningar. Man menar att partipolitiken är en arena för korruption och ineffektivitet (Centeno 1993, s. 313). För teknokrater så implicerar medling att oppositionella intressens kompromisser är att degradera den *rätta*

lösning. Alltså, experternas kompetens får begränsat utrymme när politiska beslut görs genom medling av politiker, som i sin tur drivs av intresset att bli omvalda snarare än att fatta korrekt beslut.

2.3.2 Proceduriell legitimitet

Bickerton och Accetti menar att dagens moderna demokrati grundar sin legitimitet i procedurens utformning, det vill säga hur den beslutfattande processen är utformad. Genom demokratiska institutioner där skilda samhällsgrupper och politiska idéer kommer till uttryck och konkurrerar med varandra genom val, är detta grunden för legitimitet (Bickerton & Accetti 2017, s. 6). Ett legitimt resultat bedöms efter vad som fick störst politisk stöd efter medling, snarare än vad som är ”rätt” eller vad “folkets allmänna vilja” påstås vara. Den normativa vikten läggs på den demokratiska proceduren i sig, och inte på vilka beslut som faktiskt fattas (Fabienne 2017). Detta skiljer sig från hur teknokrati och populism menar att legitimitet uppstår. Istället för i procedurens utformning så grundas legitimiteten i kunskap för teknokrater och i folkets allmänna vilja för populisterna (Bickerton & Accetti 2017, s. 6-10).

2.3.3 Målet för teknokratisk populism

Tillsammans så definierar politisk medling och proceduriell legitimitet *partidemokratin*. I sitt delade avfärdande av dessa två principer så instämmer teknokratin och populismen i en gemensam kritik mot partidemokratin (Bickerton & Accetti 2017, s. 6). Det ter sig då rimligt att se de stora problemen i den politiska samtiden som konsekvenser av det nuvarande etablissemang och dess procedurer. Sammantaget så kan teknokratisk populism definieras som idéen att politik ska genomföras av “tekniker” och inte politiker, där experter ska genomföra “folkets vilja” (Buštíková & Guasti 2019, s. 322).

Teknokratisk populism som valstrategi behöver dock inte nödvändigtvis innebära att *faktiskt* regera genom effektiva teknokrater, utan en strategi för att delegitimisera traditionella institutioner och genom civila apati ge möjligheter till förtroendevalda att få ökad kontroll. Teknokratisk populism är en “tunn” ideologi som intar positionen att apolitiskt lösa problem genom expertis (Buštíková & Guasti 2019, s. 308). Retoriken är attraktiv för väljaren då den lättar på bördan att ta ideologisk ställning och att hålla politiker ansvariga. I ett sådant politiskt landskap blir resultatet att politiken avpolitiserats och det civila engagemang bryts ner.

2.4 Operationella indikatorer

För att identifiera tendenser av teknokratisk populism i Demokraternas valstrategi krävs att vi formulerar operationella indikatorer. För att identifiera synliga såväl som dolda eller underliggande budskap är det centralt för oss att förstå vilka komponenter teknokratisk

populism kan bestå av, snarare än att enbart kolla på nyckelord. Viktigt att komma ihåg är att det inte behöver vara uttalat eller medvetet att man har teknokrati-populistiska tendenser i sin retorik. Eliška Drápalová och Kai Wegrich (2020, s. 7-8) har i sin artikel *Technocratic Populism and Subnational Governance* brutit ner teorin i indikatorer som tillsammans beskriver konceptet i sin helhet. Vi har valt att formulera våra operationella indikatorer efter dessa.

Viktigt att poängtera är att vi enbart ämnar att studera en viss period, nämligen valperioden. Därmed undersöks konceptet teknokratisk populism inte i sin helhet. Drápalová och Wegrich ämnar att studera hur ett parti agerar i även regerande ställning, vilket inte är relevant för vår frågeställning. Konceptet har därmed modifierats något för att stämma in på vår undersökning. Ur ett validitetsperspektiv är det centralt att de operationella indikatorerna överensstämmer med det vårt teoretiska koncept (Esaiasson et al 2017, s. 61). Därmed kommer vi arbeta kumulativt, det vill säga arbeta vidare på tidigare forskning, med viss justering för att passa vår studie. Syftet att dela upp indikatorerna på följande sätt är att förtydliga för läsaren och underlätta vårt arbete med studiens material. De operationella indikatorerna presenteras nedan.

2.4.1 Expertis och anti-partipolitik

Utgångspunkten för teknokrati-populistisk retorik är synen på att maktutövandets legitimitet baseras på effektiv "output", vilket fås av experters kunskap (1). Den politiska processen bör vara mer apolitisk för ökad effektivitet, där "rätt" beslut baserad på forskning ställs mot de politiska, ideologiska lösningar som resterande partier erbjuder. Man anser sig erbjuda ett "nytt sätt" att styra på, där politik och ideologi anses hindra implementeringen av *riktiga* lösningar (2). Vidare så understryker man vikten av ny teknik och internet som botemedel mot en föråldrad demokratisk process, som är pådrivare av samhällliga problem (3). Den teknokrati-populistiska retoriken kännetecknas vidare genom riktad kritik mot det "politiska etablissemanget" och "etablissemangspartierna". Den byråkratiska organiseringen ses som ineffektiv och präglas av klientelism, där den politiska medlingen leder till ineffektivitet och felaktiga beslut (4). En bild målas upp av "det vanliga folket" mot "den politiska eliten" (5).

Indikatorer:

1. Vädjan till "kunskap" för politisk lösningar
2. Ideologi och partipolitik är inte centralt för rätt politiska lösningar
3. Ny teknik och innovation är viktig för att främja demokratin
4. Ställningstagande mot partipolitiken och det politiska etablissemanget
5. Uppdelning mellan "folket" och "politiker", där politiker betonas negativt

3 Metod och material

Vi kommer analysera debattinlägg skrivna av representanter från Demokraterna i *Göteborgs-Posten* under en utvald tidsperiod: maj till september 2017 samt maj till september 2018. För att besvara vår frågeställning kommer vi använda oss av styrd kvalitativ textanalys som metod. Det är centralt för oss att studera inte bara manifesta budskap i materialet utan också latent, underliggande teman i texterna (Esaiasson et al 2017, s. 211). Vi vill studera *hur* och i vilken kontext orden används för att förstå Demokraternas valstrategi kan kopplas till våra operationella indikatorer och i sin tur teknokratisk populism. För att undgå mätfel och i sin tur resultatfel kommer en pilotstudie att göras. Undersökningsprocessen kommer gå till enligt följande:

I steg 1 ämnar vi att *systematisera* vårt textmaterial för att på ett strukturerat och transparent sätt presentera innehållet. Syftet att använda oss av styrda frågor i ett första steg är att ge en helhetsbild av materialet, för att i sin tur erbjuda läsaren en möjlighet att granska vår initiala tolkning. För att göra detta kommer vi koda texten med hjälp av framinganalys (Esaiasson et al 2017, s.213-217). Följande fyra frågor kommer användas för att rama in det relevanta från varje text:

1. Vad är det övergripande *problemet* som är inramat?
2. Vad är *orsaken* till det inramade problemet?
3. Vad är *lösningen* till det inramade problemet?
4. Vilka *aktörer* berör det inramade problemet?

För att minimera risken för fel kommer texterna dubbelkodas, vilket innebär att vi läser och kodar texterna enskilt för att sedan jämföra resultaten tillsammans. Detta gör vi för att uppnå en god intersubjektivitet, där slutsatsen i högsta möjliga mån är oberoende av oss författare (Boréus & Kohl 2018, s. 61). Vidare minimerar dubbelkodningen risken för systematiska fel och bidrar därmed till en förbättrad reliabilitet (Esaiasson et al 2017, s. 64). Resultatet av kodningen kommer presenteras för läsaren genom ett kodningsschema. Om inte uppställningen i steg 1 görs så kan individuella citat och meningar som används i den noggrannare analysen i steg 2 vara missvisande och inte inge en helhetsbild.

I steg 2 kommer kodningen från alla texter analyseras utifrån vårt teoretiska ramverk. Indikatorerna på teknokratisk populism som beskrivs under teoridelen kommer jämföras med resultaten i kodningen. Kan problemen, orsakerna, lösningarna och aktörerna som Demokraterna beskriver anses vara en del av en teknokrati-populistisk valstrategi? Citat och referat från tidningsartiklarna kommer användas för att styrka argumentationen i analysdelen. Dessa två presenterade steg kommer prövas på en debattartikel i en pilotstudie,

för att möjligen revideras, innan vi arbetar vidare med resten av materialet. Pilotstudien kommer sedan koda om för att slutligen ingå i hela materialet som analyseras.

3.1 Tes

Vi tror Demokraterna valstrategi delvis kommer kunna beskrivas som teknokrati-populistisk. Som en medveten eller omedveten strategi för att locka till sig väljare tror vi det teoretiska underlaget som vi använder beskriver Demokraternas valstrategi förhållandevis väl.

3.2 Material

Varför använder vi oss av just Demokraterna för vår undersökning? Man skulle kunna vifta bort denna studiens syfte med att påstå att Demokraterna är ett enfrågeparti, där förklaringarna till framgången är på grund av en befolkning som är missnöjd med Västlänken. Om så vore fallet måste man fråga sig varför partiet Vägvalet misslyckades att ta en så stark position i kommunfullmäktige jämfört med Demokraterna. Vi resonerar utifrån detta att det är ofullständigt att *enbart* beteckna Demokraterna som ett enfrågeparti. Om det vore fallet att Demokraterna är mer än ett enfrågeparti så måste man vidare fråga sig varför inte Sverigedemokraterna tog en lika stark position i kommunfullmäktige som Demokraterna. Här kan det naturligtvis finnas en mängd förklaringar, som överlappar med delar av den allmänna förståelsen av varför Sverigedemokraterna blivit ett stort parti, om än mindre i stora städer. Högerpopulismens mobilisering i Europa är inget nytt och det kan diskuteras kring varför sådana partierna är effektiva i att vinna mandat. Men är Demokraterna ett sådant? Partiet är annorlunda i sin generella ton jämfört med talepunkter från högerpopulismen så som vi känner igen den. Istället pratar Demokraterna om “rättsstat” och “demokrati” och man motsätter sig, i egen utsago, att placera sig på den traditionella höger/vänster-skalan (Demokraterna 2018, s. 2).

Nej, det tycks vara något hos just Demokraterna under perioden 2017-2018 som motiverade väljarna att rösta på dem på ett sätt som övriga partier inte åstadkom. Motiveringen till att studera Demokraterna är således följande: Demokraterna tycks inte vara ett parti likt Vägvalet eller Sverigedemokraterna, där det finns mer tidigare forskning om enfrågepartier och högerpopulism. Demokraterna är något “nytt” och blir då därför ett relevant studieobjekt för undersöka om deras valstrategi kan liknas vid teknokratisk populism. Studiematerialet kan lära oss något om i första hand det teoretiska konceptet men i andra hand också om göteborgspartiet Demokraterna.

3.2.1 Avgränsningar

Perioden 2017 motiveras genom att partiet skriver en “introduktionsartikel” i Göteborgsposten den 4 maj under rubriken *Vi ska bli den demokratiska kraft Göteborg*

behöver (Wannholt et al 2017). Detta bedömer vi är en sorts medial etablering i kampanjen där man ger en översiktlig presentation av partiet och en utblick inför valet följande år. Det är även denna artikel som studiens pilotstudie gjordes på, varpå den sedan kodades om på nytt för att passa in efter att eventuella ändringar gjordes. Perioden maj-september 2018 motiveras med att det är samma tidsperiod under året som sedan kulminerar på valdagen den 9 september. En del av september månad exkluderas då vi är intresserade av att undersöka uttalanden inför valet och inte uttalanden efter. Under partiets förhållandevis korta aktiva tid kan dessa perioder anses betydande, den första perioden där politiken och kampanjen lanseras och den andra perioden som en valsputt där man kan anta att närvaron i media från partiets sida betydande.

Källan till detta material avgränsar vi till kommunens största dagstidning Göteborgs-Posten (GP). Valet av tidningen som huvudkälla är just potentialen för röstsökande partier att nå ut till så många röstberättigade i Göteborgs kommun som möjligt - det är rimligt att anta att ifall man vill nå ut med ett speciellt budskap till göteborgarna så vill man publiceras i GP. Man kan tänka sig att det är en annorlunda ton i GP från Demokraterna än i exempelvis sociala medier. Vi diskuterade att en kommunikation genom exempelvis en facebook-sida kan vara än mer riktad till en viss väljare och mer talande för en viss typ av retorik. Vi resonerade dock att detta kunnat vara att man bara övertygar "redan invigda" och att vi var mer intresserade av hur partiet uttrycker sig i en kontext där man har som mål att nå en bred publik. Vårt material kan därmed sägas likna ett "least-likely-case", då man i Göteborgsposten kanske inte är lika hård i tonen jämfört med Facebook. Fortsättningsvis antar vi att Demokraterna hade haft en liknande ton som man har i GP om vi undersökte artiklar i andra dagstidningar av samma anledning att detta är mer formella kanaler än sociala medier.

3.3 Metod för urval av artiklar

Eftersom det finns fler analysenheter, det vill säga debattartiklar, tillgängliga än vad vi hinner studera blir ett urval nödvändigt. För att avgränsa materialet kommer vi göra ett slumpmässigt urval av artiklar från GP som befinner sig inom urvalsramen, det vill säga debattinlägg inom den bestämda tidsperioden. Genom att göra ett slumpmässigt urval vill vi skapa en så representativ bild som möjligt av Demokraternas valstrategi. Vi vill kunna generalisera resultaten (Esaiasson m fl 2017, s.171). Totalt kommer vi samla nio stycken artiklar, där den första är "introduktions"-artikeln som användes i pilotstudien och övriga åtta har lottats ut inom urvalsramen.

Processen att välja material har alltså gjorts i följande steg:

1. Avgränsning av källa: Göteborgs-Posten.
2. Tidsavgränsning: maj-september 2017, 2018.

3. Avgränsning av typ av artikel: debattartikel med Demokraterna som avsändare.
4. Slumpmässigt lotta fram 8 artiklar av återstående artiklar efter steg 1, 2, 3.

4 Resultat

Nedan presenteras alla nio artiklar genom ett kodningsschema, där vi ramat in vad som är huvudsakliga problem, orsak, lösning och aktörer i de enskilda texterna. Artiklarna presenteras i tidsordning. Efter schemat följer en utläggning där centrala teman lyfts fram. Det är inte alltid helt tydligt vad som ska tolkas som problem eller orsak. Det relevanta är dock att få en översiktsbild av vilka teman som kan hittas i texterna, vilket vi menar framgår.

4.1 Kodningsschema

	Problem	Orsak	Lösning	Aktör
<p>1. <i>“Vi ska bli den demokratiska kraft Göteborg behöver”</i></p> <p>Martin Wannholt, Veronica Öjeskär, Ulf Boström, Mariette Risberg, Bengt-Åke Harrysson, Eva Buxfeldt, Thomas Hedberg, Barbro Petersen, Lars Kerla, Ann Nolin, Gert Eklund, Anna-Karin Hammarstrand, Per-Anders Örtendahl</p> <p>2017-05-04</p>	Det politiska styret och en passiv opposition. Skadad demokrati.	Kunskapsbrist hos styrande politiker.	Dialog med göteborgarna, transparens och kunskap. Rösta Demokraterna.	Göteborgarna, styrande politiker (det rödgröna styret) och oppositionen.
<p>2. <i>“Kirurgin hotas av personalbrist”</i></p> <p>Mariette Risberg</p> <p>2017-07-24</p>	Bristande sjukvård.	Dåliga arbetsvillkor samt personalbrist.	Förbättra arbetsvillkor, exempelvis se över arbetstider.	Vårdpersonal och patienter.
<p>3. <i>“Västlänkens klimatskuld kan aldrig kompenseras”</i></p> <p>Peter Danielsson, Martin Wannholt</p> <p>2017-09-05</p>	Västlänkens miljöpåverkan.	Myndigheter och politikers agerande.	Ingen tydlig lösning ges.	Trafikverket, Regeringen, Mark- & miljödomstolen, kommunpolitiker.
<p>4. <i>“Varför döljer TRV sina beräkningar?”</i></p> <p>Peter Danielsson, Martin Wannholt</p> <p>2017-09-20</p>	Trafikverkets icke-transparens.	Västlänkens koldioxidutsläpp.	Prövning i mark-och miljödomstol.	Trafikverket, Länsstyrelsen, Mark- & miljödomstolen.

<p>5. "Staten och regionen bryter mot Västlänkens avtal"</p> <p>Martin Wannholt, Henrik Munck</p> <p>2018-07-14</p>	<p>Västlänken leder till trafikchaos och dålig arbetsmarknad.</p>	<p>Experternas råd följs ej av kommunpolitiker.</p>	<p>Häv avtal, investera i annat.</p>	<p>"Socialdemokratiska staten", "Moderatledda regionen". Banverket (senare Trafikverket)</p>
<p>6. "Västlänken skapar trafikled över Heden"</p> <p>Martin Wannholt, Henrik Munck</p> <p>2018-07-23</p>	<p>Ombyggnationer pga. Västlänken. Politiker tappar kontakt med Göteborgarna.</p>	<p>Politikerna lyssnar ej på experter. Bristande kunskap. Tystnadskultur.</p>	<p>Rösta på Demokraterna. Ökad kunskap</p>	<p>Socialdemokraterna, Moderaterna, göteborgarna.</p>
<p>7. "Västlänkens tredubbla svek mot Hisingen"</p> <p>Martin Wannholt, Veronica Öjeskär, Jahja Zeqiraj, Anna Karin Hammarstrand, Henrik Munck</p> <p>2018-08-11</p>	<p>Västlänken och skador på demokratin.</p>	<p>Korrupta politiker. Tystnadskultur. "Muteborgsandan"</p>	<p>Stoppa Västlänken.</p>	<p>Socialdemokraterna, Moderaterna, göteborgarna.</p>
<p>8. "Valrörelsen fylls av felaktigheter"</p> <p>Henrik Munck</p> <p>2018-08-26</p>	<p>Demokraterna blir smutskastade i odemokratisk debatt.</p>	<p>Medier och företrädare från andra partier för en osaklig och odemokratisk debatt.</p>	<p>Rösta på Demokraterna.</p>	<p>Gert Gelotte (ledarskribent GP), Ulf Kamne (miljöpartiet), motståndarpolitiker, media, väljarna.</p>
<p>9. "Tre planer för ett starkare och tryggare Göteborg"</p> <p>Martin Wannholt, Jessica Blixt, Jahja Zeqiraj, Veronica Öjeskär, Henrik Munck</p> <p>2018-09-01</p>	<p>Demokratibrist och Västlänken.</p>	<p>Dålig politisk styrning, "staden styrs otydligt".</p>	<p>Demokratiplanen. Stoppa Västlänken och trängselskatt. "Ny politisk styrmodell", omfördelning och effektivisering.</p>	<p>Det politiska styret, Göteborgarna.</p>

4.2 Problem

Mycket av problemformuleringarna utgår från Västlänken, som nämns i åtta ut av dem nio artiklarna. Västlänken som problem är därmed ett genomgående tema i artiklarna, även fast det inte alltid är det huvudsakliga eller det enda problem som betonas. Demokraterna lyfter fram flertaliga anledningar till varför dem anser att infrastrukturprojektet är dåligt.

Västlänken anses leda till ökat trafikchaos och försämrad livsmiljö i Göteborgs stad, vilket tas upp i framförallt artikel 5 och 9. En trafikled över Heden är ett exempel på en förändring som anses negativt för Göteborgs infrastruktur, som lyfts upp i artikel 6 och 7.

Demokraterna menar också att Västlänken leder till ökade klimatutsläpp, vilket skrivs i artikel 3. Vidare skriver Demokraterna att projektet är för kostsamt, socialt exkluderande och odemokratiskt i artikel 7.

Bristen på demokrati och transparens benämns som ett problem i sju av de nio artiklarna. Likt problemet med Västlänken, betonas vikten av problemet olika mycket. Demokraterna lyfter upp tystnadskultur och korruption hos politiker som grund för transparens- och demokratibristen inom göteborgspolitiken. Uttrycket "Muteborgsandan" används i artikel 7, vilket syftar till att politiken är präglad av korruption. I artikel 4 anklagas Trafikverket för att dölja uppgifter, vilket menas bevisa på bristen på transparens. Dålig ton i debatten lyfts också upp i artikel 8 och menas visa på demokratiska brister, där media och representanter från andra partier menas smutskasta Demokraterna. Att trängselskatten infördes trots att en majoritet röstade emot under folkomröstningen 2014 menas vara ytterligare tecken på den rådande demokratibristen. Som följd kan hela byggandet av Västlänken anses odemokratiskt enligt artikel 7. En artikel som sticker ut med sin problemformulering är artikel 2. Fokuset där ligger på brister inom sjukvården, vilket är ett problemområde som inte betonas i övriga texter.

4.3 Orsaker

Nästan genomgående så menar man att problemens uppkomst är på grund av de styrande politikerna. I några fall är det mer fokus på myndigheter. Bägge fyller dock samma roll - rollen som syndabock. I artiklarna så benämns de styrande politikerna ibland som korrupta och att den förda politiken går emot göteborgarnas viljor. I artikeln 7 om en trafikled över Heden så säger man att den förda politiken går igenom beslutsforumen okritiskt, medans i artikel 6 så skriver man att det råder en tystnadskultur bland de styrande. Oftast är tonen mer riktad mot de styrande politikernas inkompetens, som i artikel 1 där Göteborg beskrivs som en "kunskapsfattig" stad som styrs av politiker som "arbetar för makten" hellre än att fatta beslut utifrån "fakta och kunskap". I artikel 3 menar man att regeringen ger tillåtlighet till bygget av Västlänken på Trafikverkets felberäknade beslutsunderlag. I artikel 5 så menar man att styrande politiker driver igenom emot professionellas rekommendationer. Västlänkens höga koldioxidutsläpp menas vara orsaken till att Trafikverket döljer sina uppgifter i artikel 4, vilka återkopplar till dem genomsyrande temana icke-transparens och viljan att stoppa Västlänken. Andra orsaker som tas upp men inte återkommande är i artikel 2 där dåliga arbetsförhållande diskuteras.

4.4 Lösningar

Ofta beskrivs lösningar som enkla, inte sällan vill man helt enkelt riva upp avtalen för Västlänken. Det kompletteras ofta med att man ska investera i andra, mer lönsamma projekt som ger resultat snabbare. Dessa lösningar beskrivs som enkla och kostnadseffektiva där

Västlänken ersätts med “snabbare spårvagns- och busslinjer” eller “snabbtåg till Oslo” i artikel 5 . Samma lösningar ges i artikel 6 där man menar att Västlänken skall stoppas och istället prioritera investeringar i “snabb kollektivtrafik inom staden”. Huvudsakligen menar man att pengar läggs mycket bättre på annat håll, i befintlig infrastruktur. En annan del av lösningarna är att rösta på Demokraterna. I artikel 8 så menar man att Demokraterna är ett alternativ gentemot “trafikkaos” och “fortsatt bristande kollektivtrafik”. I artikel ett läggs kunskap tydligt fram, som inte bara ett problem eller orsak, utan också som en lösning på problemen i Göteborgs stad. Att kunskapsbrist återkommande utpekas som problem menar vi implicerar att *ökad* kunskap är en nödvändigt del av politiska lösningar framåt.

4.5 Aktörer

Demokraterna är avsändare, därmed är de givna aktörer i varje artikel och vi har därmed valt att inte skriva ut dem i kodschemat. Partiledaren Martin Wannholt och Demokraten Henrik Munck (dåvarande vice ordförande i Göteborgs trafiknämnd) kan ses ha framträdande roller inom partiet, då dem varit medskribenter på en majoritet av artiklarna. Då GP är en lokaltidning kan konsumenterna främst förväntas vara folk bosatta i Göteborgs kommun, Göteborgare. Göteborgarna som grupp nämns återkommande i artiklarna. På ett sätt kretsar alla artiklar runt göteborgarna då varje artikel är ämnad för att övertyga eller informera gruppen om problem eller om partiet. Om det diskuteras att en trafikled eller tunnel är dålig så är det på grund av att göteborgaren drabbas av den.

Utöver avsändarna och konsumenterna berörs ett flertal andra aktörer. Nuvarande kommunala partier, med fokus på främst Socialdemokraterna och Moderaterna, benämns återkommande genom texterna. Kritiken riktas generellt mot partierna som helhet, snarare än enskilda personer. Som diskuterats under orsak är det i negativ mening dessa aktörer beskrivs. Myndigheter i form av trafikverket och länsstyrelsen kritiserar också. Sammantaget är den negativa tonen mot dem styrande aktörerna i Göteborg ett genomgående tema. Ytterligare centrala aktörer som nämns i enskilda artiklar är media, som målas upp negativt i artikel 8. I Artikel 2 är vårdpersonal och patienter dem centrala grupperna.

5 Analys

Föregående resultat kommer i detta kapitel analyseras utefter undersökningens teoretiska ramverk, där de operationella indikatorerna används för att identifiera teknokratisk populism i debattartiklarna.

5.1 Kunskap som lösning?

I kodningsschemat går det att uttyda ett tema om en vädjan till expertis, där Demokraterna återkommande lägger fram "kunskap" som lösning samt att "kunskapsbrist" hos politiker är ett problem. Påtagligt är också hur man menar att politiker inte efterföljer experters råd. Tydligt exempel på detta är i artikel 1, där huvudbudskapet är att Göteborg "ska bli en kunskapsstad", men mer konkreta lösningar till hur förbättring bör genomföras presenteras inte. I samma artikel radas skilda problem i Göteborg upp och avslutas med "dessa bristers storlek är inget annat än summan av den samlade kunskapsbristen hos våra styrande politiker". Vidare i artikel 9 anses "färre politiker och mer professionell styrning" vara rätt väg för bättre sjukvård. De flesta partier skulle antagligen inte motsätta sig att kunskap är nödvändigt för välgrundade beslut, vilket gör indikator 1 något komplex. Men det är när detta läggs fram som *lösning*, som det utmärker sig och kan tyckas antyda något mer.

Genom att omgående betona expertis utelämnas ideologi som utgångspunkt för politisk problemlösning. Partier som exempelvis Socialdemokraterna och Moderaterna är byggda på uttalade politiska idésystem, där socialismen, liberalismen och konservatismen formar och informerar politikernas ställningstagande. Motsvarigheten för Demokraterna är att det något ytliga och intetsägande begreppet "kunskap" ersätter "ideologi", vilket leder till att den politiska debatten *avpolitiserar*. Att säga att man ställer sig över ideologi kan fylla ett strategiskt syfte. Visserligen skulle teknokrati kunna betraktas som en ideologi, men vi menar snarare att det är en metodisk lösning till samhällsliga problem, som hänvisas till för elektoral vinning.

Genom att åberopa till ett tämligen abstrakt begrepp kan väljarna själva fylla i lösningar som de personligen är bekväma med. "Kunskap" kan fånga in många väljare som egentligen har olika lösningar på problem men trots det hamna i "samma lag", då det inte funnits någon polariserande ideologisk debatt inom partiet. Detta kan vara något av en vote-seeking taktik, där enkla lösningar till komplexa problem ges för att fånga in väljare.

Det kan härledas ur retoriken som visats ovan att det partipolitiska systemet, med kompromisser och förhandlingar, är ett ineffektivt sätt att fatta politiska beslut på. Det finns däremot nyanser till denna hållning. Är avvisandet av ideologi verkligen ett uttryck för kritik mot partipolitiken? Vikten av ideologins betydelse krävs att diskuteras ur partiets

kontext. Den ideologiska förankringen kan sägas vara starkare hos nationella partier jämfört med lokala partier, då pragmatism och problemlösning snarare än värderingsgrunder och idésystem är centralt på lokalnivå (Åberg & Ahlberger 2014, s. 14). Den lokala politiken präglas av frågor som “ska denna tunnel byggas”, vilket nödvändigtvis inte är en ideologisk vattendelare. Demokraterna skulle utöver det kunna betraktas som ett enfrågeparti, som enbart drivs av frågan om Västlänken och inte har en utarbetad ideologisk ställning i övriga områden. Att Demokraterna motsätter sig en politisk etikett och inte vill placera sig på en traditionell politisk karta behöver därmed inte vara en indikator på teknokratisk populism, utan kan ses som en förklaring till deras situationella kontext som lokalparti.

I artikel nio nämns att Demokraterna vill satsa på E-förvaltning i kommunen vilket innebär att man vill utöka användningen av informations- och kommunikationsteknik, en form av digitalisering som innefattar nya arbetssätt och organisationsformer (Regeringskansliet 2013, s. 18). Detta är centralt för teknokratisk populism. Däremot så är informations- och kommunikationsteknik som effektivitetslösning för utvecklandet av demokrati inget som betonas upprepar i texterna. Vi gör därmed bedömningen att det inte bör ses som en betydande del av deras valstrategi och därmed betraktas som en del av indikator 3.

5.2 “Vi mot dem”-retorik

Demokraternas valkampanjen inför valet 2018, menar vi, startar med artikeln “*Vi ska bli den demokratiska kraft Göteborg behöver*” från den 4 maj, 2017. Artikeln är skriven som en presentation där det nystartade partiet introducerar sig till väljarna. Man slår fast att politisk förändring sker endast på två sätt: gå med i ett befintligt parti eller skapa ett eget. Väljaren ställs inför ett val. I ingressen skriver Demokraterna att man nu *samlar* göteborgarna gemensamt för att tillsammans utveckla staden under ny flagg, där ny politisk ledning behövs. Mobiliseringen av väljarna försöker man göra genom att vädja till människors sunda förnuft och gemenskap till varandra. Nedanför underrubriken i artikel 1 “För vårt gemensamma bästa” så beskriver man idealmedborgaren och hennes relation till sina medmänniskor. Göteborgaren kan skilja mellan “rätt och fel” och “mitt eller ditt”. Göteborgaren kan fatta beslut utifrån “fakta och kunskap”. Det läggs fram okontroversiella ståndpunkter, såsom “förstå att äganderätt är viktigt” eller vikten av att “se kompetensen hos de som kan sitt jobb” samtidigt som man påminns om valet i bakgrunden mellan det gamla eller nya.

Det rådande politiska landskapet leder till att göteborgarna är uppdelade i partier, där man inte arbetar för “det gemensamma bästa”, utan istället för “makten”, som skrivs i artikel 1. Istället för att vara uppdelade i en “rödgrön eller blå stad” så vill göteborgarna bo i en “bra stad”, skriver man. Det som är av värde är göteborgarnas gemenskap med varandra, som är starkare än de ideologiska övertygelser som tidigare polariserat dem. Detta narrativ målar upp en bild av hur partipolitiken och politisk medling hindrar utvecklingen.

Debatt mellan meningsmotståndare kan pratas om genom prisma av pragmatism eller realism med den underliggande förståelsen att man *är* olika i diskussionen. I detta fall så verkar Demokraterna istället vilja tona ner skillnaderna. Det meningsfulla är istället att göteborgarna tillsammans kliver upp på den nya plattformen, ovanför meningslösa ideologiska dispyter, för att kunna ta ett steg mot förändring. Uppdelningen som man tidigare varit fast i ska man bryta sig loss från för att enas kring det nystartade partiet.

I artikel 5 beskriver man hur göteborgarna blir lurade av de större partierna Socialdemokraterna och Moderaterna. I samma artikel citeras moderatledda Västtrafik att "göteborgarna inte kan tänka längre än näsan räcker". I artikel 6 respektive 7 hävdar man att "politiska frågor gjordes upp i slutna rum mellan socialdemokrater och moderater" och hur "Muteborgsandan förgiftade vårt fina Göteborg". Dessa skildringar av det politiska motståndet tycks tämligen hårt och polariserande. Det antyds att det politiska etablissemangets existerande är skadligt för staden och göteborgarna, och måste därmed ersättas. Man ställer göteborgarna mot styrande politiker på ett osakligt sätt som inte har att göra med meningsskillnader i politiken, vilket kan kopplas till indikator 4 och 5.

Men är detta tillräckligt starka bevis för att påstå att Demokraterna är kritiska mot partipolitiken i sig? Demokraterna gör ingen direkt kritik mot den partipolitiska proceduren eller den politiska medlingen. Och om Demokraternas retorik, som visats ovan, kan betecknas som anti-elitistisk så stannar det vid "personangrepp" mot styrande politiker. Med det sagt så följer det från vårt teoretiska underlag att om man gör uppdelningen mellan folket och politiker där den senare ställs upp i dåliga dager, så är det i förlängningen ett uttryck för en bredare systemkritik - att politisk medling och procedur är dåliga sätt att översätta den gemensamma folkviljan på. Här menar vi att det är på *sättet* som politiker avbildas i retoriken som kan förknippas med indikator 5.

Det är också på sin plats att gå igenom delar som motsäger ovanstående; Demokraterna beskriver sig själva som *demokrater* som vilar på Sveriges grundlag och utifrån deras egna självbild är det troligen väldigt främmande att de skulle beskriva sig som "kritiska till partipolitik". Om Demokraterna gjorde mer utspel om att systemet på egen hand producerar politiker som är korrupta, att korruption är ofrånkomligt, så hade man kunnat dra säkrare slutsatser kring retoriken. Att presentera sig som antidemokrat vore dock en märklig valstrategi i ett demokratisk val.

6 Slutsats

Kan konceptet teknokratisk populism användas för att beskriva göteborgspartiet Demokraternas valstrategi?

Enligt våra indikatorer så kan vissa tendenser för teknokratisk populism identifieras i en större del av artiklarna. Samhället delas upp mellan folket och politiker, där den senare gruppen betonas nedsättande. Man har en apolitisk inställning till politiska problem, vilket står i kontrast till partipolitiken. Alltså, dessa indikatorer visar på kritik mot både den politisk medlingen och den procedurella legitimiteten. Däremot så är det svårare att avgöra hur starkt dessa indikatorer bör värderas, då bevisen inte återfinns i varje artikel vilket försvårar att dra en bestämd slutsats. I kodschemat visas också problem och orsaker som *inte* kan kopplas till teknokratisk populism. Vi menar att teknokratisk populism bör användas som ett graderande mått, där det är mindre intressant att klassificera en valstrategi då denna bild inte beskriver helheten. Detta kan leda till att essentiella drag missas eller att andra drag överdrivs. Därmed, så kan göteborgspartiet Demokraternas valstrategi *delvis* beskrivas genom teknokratisk populism.

Om Demokraternas valstrategi delvis kan betecknas som teknokrati-populistisk innebär det att andra teorier eller koncept kan behövas som komplement för att ge en helhetsbild. Att exempelvis använda sig av konceptet enfrågeparti för att beskriva valstrategi kan tyckas relevant, med tanke på partiets betoning på problematik gällande Västlänken. Detta utesluter dock inte att Demokraterna använder sig av teknokrati-populistisk retorik i sin valstrategi också.

Ett problem med studien är att valstrategin bara kan beskrivas som teknokrati-populistiskt i den mån som debattartiklarna är en god operationalisering på ett partis valstrategi. Man kan tänka sig att det inte är en tillräckligt heltäckande operationalisering vilket leder till lägre validitet. För att få en studie med mer omfattande och djupgående analys av teknokratisk populism så hade det därmed varit följdsamt att bredda materialunderlaget, till exempel inkludera tal, debatter i andra forum och mer generella nyhetsartiklar. Utöver det så skulle ett större material kunna bidra till en ännu högre generaliserbarhet. Avslutningsvis så bör fortsatta studier om teknokratisk populism som inte enbart rör valstrategin också innefatta hur partiet betar sig i en position av makt, vilket förmodligen hade inneburit ny forskningsdesign och frågeställning.

7 Referenslista

Ahlbäck Öberg, Shirin. 2011. Kunskap och politik: mellan nonchalans och teknokrati, *Svensk Juristtidning*. (8): s. 764-771.

Best, Heinrich & Higley, John. (2009). Democratic Elitism Reappraised. *Comparative Sociology*. 8(3). 323-344. 10.1163/156913309X447558.

Bickerton, Christopher; Accetti Invernizzi, Carlo. 2017. Populism and technocracy: opposites or complements?. *Critical Review of International Social and Political Philosophy* 20 (2): 186-206. <https://doi.org/10.1080/13698230.2014.995504>

Boréus, Kristina; Bergström, Göran. (red.). 2018. *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Bušťíková, Lenka; Guasti, Petra. 2019. The State as a Firm: Understanding the Autocratic Roots of Technocratic Populism. *East European Politics and Societies* 33(2): 302–330. doi: 10.1177/0888325418791723.

Caramani, Daniele. 2017. “Will vs. Reason: The Populist and Technocratic Forms of Political Representation and Their Critique to Party Government,” *American Political Science Review*. Cambridge University Press, 111(1):, s. 54–67. doi: 10.1017/S0003055416000538. (Hämtad 2020-12-15)

Centeno, Miguel. 1993. The New Leviathan: The Dynamics and Limits of Technocracy. *Theory and Society*. 22(3): 307-335. doi: 10.1007/BF00993531

Danielsson, Peter; Wannholt, Martin. 2017. Varför döljer TRV sina beräkningar?. *Göteborgs-Posten*. 20 september, 5.

Danielsson, Peter; Wannholt, Martin. 2017. Västlänkens klimatskuld kan aldrig kompenseras. *Göteborgs-Posten*. 5 september, 4.

Demokraterna. 2018. *Att göra lista för Göteborg och sjukvården 2018-2020*. <https://demokraterna.se/wp-content/uploads/2018/01/attgoralistadem-1.pdf> (Hämtad 2020-11-27)

Drápalová, Eliška; Wegrich, Kai. 2020. Technocratic Populism and Subnational Governance. *Government and Opposition*. 1-21. doi:10.1017/gov.2020.16

Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena. 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5. uppl. Stockholm: Norstedts juridik.

Fabienne, Peter. 2017. Political Legitimacy. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* <https://plato.stanford.edu/entries/legitimacy/> (Hämtad 2020-12-03)

Göteborgs Stad. u.å. *Folkomröstning om trängselskatt*. <https://goteborg.se/wps/portal/start/kommun-o-politik/val-och-folkomrostningar-i-goteborg/folkomrostning-om-trangselskatt?uri=gbglnk%3A20140623-125826> (Hämtad 2020-12-22)

Göteborgs Stad. u.å. *Västlänken*. <https://stadsutveckling.goteborg.se/vastlanken> (Hämtad 2020-12-21)

Hagevi, Magnus (red). 2015 *Partier och partisystem*. Lund: Studentlitteratur AB.

Hanley, Seán; Sikk, Allan. 2016. Economy, corruption or floating voters? Explaining the breakthroughs of anti-establishment reform parties in eastern Europe. *Party Politics* 22(4): 522-533. doi: 10.1177/1354068814550438

Lipow, Arthur; Seyd, Patrick. 1996. The Politics of Anti-Partyism. *Parliamentary Affairs* 49(2): 273–284. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.pa.a028679>

Littorin, Jens. 2018. Demokraterna störst i Göteborg efter bara 15 månader. *Dagens nyheter*, 25 augusti. <https://www.dn.se/nyheter/politik/demokraterna-storst-i-goteborg-efter-bara-15-manader/> (Hämtad 2020-12-26)

Mair, Peter; Müller, Wolfgang C; Plasser, Fritz. 2004. *Political parties and electoral change: party responses to electoral markets*. London: Sage Publications.

Mudde, Cas; Kaltwasser Rovira, Cristóbal. 2017. *Populism*. New York: Oxford university press.

Munck, Henrik. 2018. Valrörelsen fylls av felaktigheter. *Göteborgs-Posten*. 26 augusti, 5.

Pop-Eleches, Griogre. 2010. Throwing out the bums: Protest voting and unorthodox parties after communism. *World Politics* 62(2): 221-260.

https://heinonline.org/HOL/Page?handle=hein.journals/wpot62&div=14&g_sent=1&casa_token=5walmfpc-XoAAAAA:P82QLHARJDh6egiHXoUYXZmiTB1ZykRF_3v1JyH0e3RPQGHgkHNIOEZJCNlpQ3511ge6c-H9bQ&collection=journals (Hämtad 2020-12-07)

Power, Michael. 1999. *The Audit Society. Rituals of Verification*. Oxford: *Oxford University Press*.

Regeringskansliet. 2013). *Organisering av framtidens e-förvaltning*.

<https://www.regeringen.se/49bbab/contentassets/cdfe4553f495431d8c3a2b58f8ee0531/organisering-av-framtidens-e-forvaltning-sou-201375> (Hämtad 2020-12-17)

Sandborg, Louise. 2018. Vägvalet lägger ner som parti. *SVT Nyheter*.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/vagvalet-lagger-ner-som-parti> (Hämtad 2021-01-02)

Risberg, Mariette. 2017. Kirurgin hotas av personalbrist. *Göteborgs-Posten*. 24 juli, 5.

Sveriges television. 2017. *Här protesterar Göteborgare mot västlänken*.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/demonstration-mot-vastlanken-1> (Hämtad 2020-11-27)

Trafikverket. 2020. *Bakgrund och milstolpar Västlänken*.

<https://www.trafikverket.se/nara-dig/Vastra-gotaland/vi-bygger-och-forbatttrar/Vastlanken---smidigare-pendling-och-effektivare-trafik/Om-Vastlanken/Bakgrund/> (Hämtad 2020-12-21)

Turner, Stephen. 2001. "What is the Problem with Experts?". *Social Studies of Science*. 31(1): 123-149. doi: <https://doi.org/10.1177/030631201031001007>

Učeň, Peter. 2007. Parties, Populism, and Anti-Establishment Politics in East Central Europe. *S AIS Review of International Affairs* 27(1): 49-62. doi:10.1353/sais.2007.0021

Valmyndigheten. 2014. *Val till kommunfullmäktige i Göteborg - Röster*.

<https://data.val.se/val/val2014/slutresultat/K/kommun/14/80/index.html> (Hämtad 2020-12-22)

Valmyndigheten. 2010. *Val till kommunfullmäktige i Göteborg - Röster*.

<https://data.val.se/val/val2010/slutresultat/K/kommun/14/80/index.html> (Hämtad 2020-12-22)

Valmyndigheten. 2018. *Val till kommunfullmäktige i Göteborg-röster*
<https://data.val.se/val/val2018/slutresultat/K/kommun/14/80/index.html> (Hämtad 2020-11-26)

Västsvenska paketet. u.å. *Frågor och svar*.
<https://www.vastsvenskapaketet.se/info/fragor-och-svar/> (Hämtad 2020-12-19)

Wannholt, Martin; Blixt, Jessica; Zeqiraj, Jahja; Öjeskär, Veronica; Munck, Henrik. 2018. Tre planer för ett starkare och tryggare Göteborg. *Göteborgs-Posten*. 1 september, 4.

Wannholt, Martin; Munck, Henrik. 2018. Staten och regionen bryter mot Västlänkens avtal. *Göteborgs-Posten*. 14 juli, 4.

Wannholt, Martin; Munck, Henrik. 2018. Västlänken skapar trafikled över Heden. *Göteborgs-Posten*. 23 juli, 4.

Wannholt, Martin; Öjeskär, Veronica; Boström, Ulf; Risberg, Mariette; Harrysson, Bengt-Åke; Buxfeldt, Eva; Hedberg, Thomas; Petersen, Barbro; Kerla, Lars; Nolin, Ann; Eklund, Gert; Hammarstrand, Anna-Karin; Örtendahl, Per-Anders. 2017. Vi ska bli den demokratiska kraft Göteborg behöver. *Göteborgs-Posten*. 4 maj, 4.

Wannholt, Martin; Öjeskär, Veronica; Zeqiraj, Jahja; Hammarstrand, Anna Karin; Munck, Henrik. 2018. Västlänkens tredubbla svek mot Hisingen. *Göteborgs-Posten*. 11 augusti, 4.

Weyland, Kurt. 1996. Neopopulism and Neoliberalism in Latin America: How Much Affinity? *Third World Quarterly* 24(6): 1095-1115. <http://www.jstor.org/stable/3993445>

Yousuf, Etezaz. 2018. Alliansen tar över makten i Göteborg. *Göteborgs-Posten*, 22 november.
<https://www.gp.se/nyheter/g%C3%B6teborg/alliansen-tar-%C3%B6ver-makten-i-g%C3%B6teborg-1.11141977> (Hämtad 2020-12-22)

Åberg, Martin; Ahlberger, Christer. 2014. *Makt och missnöje: Sockenidentitet och lokalpolitik 1970–2010*. Nordic Academic Press.
https://books.google.se/books?id=Fpa9BgAAQBAJ&hl=sv&source=gbs_navlinks_s